

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Михайло Харченко**, 1998 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2022 році Київський національний університет культури і мистецтв за спеціальністю «Сценічне мистецтво», працює викладачем на кафедрі режисури естради і шоу в Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Культурологія».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Київського національного університету культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ від «21» квітня 2026 року № 40-о, у складі:

Голови разової

спеціалізованої вченої ради: **Андрій Фурдичко**, доктор мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри естрадного співу Київського національного університету культури і мистецтв.

Рецензентів:

Людмила Поліщук, кандидат культурології, професор, віцепрезидент з науково-педагогічної та методичної роботи, професор кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля Київського національного університету культури і мистецтв;
Микола Крипчук, кандидат мистецтвознавства, професор, завідувач кафедри режисури естради і шоу Київського національного університету культури і мистецтв.

Офіційних опонентів:

Світлана Садовенко, доктор культурології, професор, професор кафедри музичного мистецтва Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв;

Ірина Пархоменко, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри гуманітарних дисциплін факультету музичних мистецтв Київської муніципальної академії естрадного та циркового мистецтв,

на засіданні «05» червня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня

доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» **Михайлу Харченку** на підставі публічного захисту дисертації «Музичні події в сучасній українській культурі: режисерські стратегії та культуротворчі функції» за спеціальністю 034 «Культурологія».

Дисертацію виконано у Київському національному університеті культури і мистецтв Міністерства освіти і науки України, м. Київ.

Науковий керівник: **Світлана Деркач**, кандидат мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, професор кафедри режисури естради і шоу.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису українською мовою із дотриманням вимог пункту 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року №44 (зі змінами). У дисертації *вперше*:

– здійснено комплексний культурологічний аналіз музичних подій в Україні 2020–2025 років як цілісного соціокультурного явища, що радикально трансформувався під одночасним впливом пандемії COVID-19, процесів цифровізації та повномасштабної російсько-української війни;

– систематизовано та проаналізовано основні режисерські стратегії організації музичних подій у кризових умовах, зокрема стратегії «режисури присутності», концептуального переосмислення простору як активного смислового елемента, гібридної режисури, режисури безпеки, поліцентричності та «режисури продовженого досвіду»;

– виявлено та охарактеризовано взаємопов'язані культуротворчі функції музичних подій у сучасній українській культурі: ідентифікаційну, комунікативну, відновлювальну, меморіальну, мобілізаційну, культурної дипломатії та освітньо-трансляційну, що дає підстави розглядати музичну подію як багатофункціональний механізм символічного виробництва, який забезпечує формування колективної ідентичності, консолідацію спільноти та трансляцію культурних смислів у сучасному соціокультурному контексті;

– окреслено стратегічні напрями трансформації музичної подієвості в поствоєнний період, зокрема: перехід до екосистемної моделі функціонування музичних подій; впровадження режисерських стратегій, що інтегрують інклюзивні та реабілітаційні практики в драматичну структуру події; застосування AI-інструментів для подолання «цифрової втоми» та формування експортних моделей українських музичних подій як глобального бренду «культури стійкості»;

удосконалено:

– методологію вивчення музичних подій як явища культури шляхом розробки інтегративної методологічної рамки, що поєднує культурологічний, подієвий, перформативний, семіотичний, соціологічний, комунікативний та медіадискурсивний підходи, адаптованої до аналізу подій у умовах множинних криз;

– уявлення про трансформаційні процеси у музичній подієвості України 2020–2025 років, що виявляються в еволюції від традиційних форм дозвілля до моделі соціально-етичної та ціннісно-орієнтованої інституції, яка виконує функції культурного спротиву, національної консолідації та психологічної підтримки суспільства;

набуло подальшого розвитку:

– теоретичні положення про культуротворчий потенціал музичних подій: доведено, що в умовах війни вони перетворюються на дієвий соціокультурний механізм збереження національної ідентичності, формування колективної пам'яті, мобілізації суспільства та здійснення культурної дипломатії;

– ідеї щодо взаємозв'язку режисури та культуротворчих функцій музичних подій: обґрунтовано, що режисерські стратегії в кризових умовах стають не лише художньо-організаційними інструментами, а й соціально-етичними практиками, які безпосередньо впливають на стійкість і адаптивність української культури.

Здобувач має 9 наукових публікацій за темою дисертації, з них 3 статті у виданнях, включених до переліку наукових фахових видань України, 6 – праць апробаційного характеру, 1 стаття, що додатково висвітлює зміст дисертації:

1. Харченко М. В. Музичні проекти за підтримки Українського культурного фонду (2018–2024 рр.). *Культурологічний альманах*. 2024. № 4. С. 386–392. DOI: <https://doi.org/10.31392/cult.alm.2024.4.47>

2. Харченко М. В. Музичний проект як складник фестивального руху: історіографія питання. *Питання культурології*. 2025. Вип. 45. С. 63–75. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1311.45.2025.325033>

3. Харченко М. В. Режисура як культуротворча практика: формування подієвого досвіду в сучасній музичній культурі України. *Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв*. 2025. № 3. С. 120–128. DOI: <https://doi.org/10.32461/2226-3209.3.2025.344238>

4. Харченко М. В. Режисерські технології при створенні сучасних дитячих мюзиклів. *Актуальні дискурси мистецтва естради: традиції та європейська інтеграція* : матер. Всеукр. наук. конф. наук.-педаг. прац., доктор., аспір., здобув., магістр. та студ., м. Київ, 20 квіт. 2021 р. Київ : Вид. центр

КНУКіМ, 2021. С. 74–77.

5. Харченко М. В. Музичні фестивалі як платформа для презентації музичних проєктів. *Культурно-мистецьке середовище: творчість та технології* : матеріали XV Всеукр. наук.-практ. конф., м. Київ, 19 жовт. 2023 р. Київ : НАКККіМ, 2023. С. 39–41.

6. Харченко М. В. Музична індустрія в умовах російсько-української війни. *Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука – 2023* : матеріали звітної Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих учених, м. Київ, 24–25 листоп. 2023 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023. С. 62–64.

7. Харченко М. В. Особливості реалізації музичних проєктів в Україні: 2020–2024 рр. *Актуальні проблеми сучасності. Молодіжна наука 2024* : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. здобувачів вищої освіти і молодих вчених, м. Київ, 08–09 листоп. 2024 р. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2024. С. 105–107.

8. Харченко М. В. Режисура та продюсування як культуротворчі практики. *Розвиток наукової думки постіндустріального суспільства: сучасний дискурс*: зб. наук. пр. з матер. VIII Міжнар. наук. конф., м. Хмельницький, 17 жовт. 2025 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп», 2025. С. 276–280.

9. Харченко М. В. Культуротворчі функції музичних подій у сучасній українській культурі. *Міжгалузеві диспути: динаміка та розвиток сучасних наукових досліджень* : зб. наук. праць з матеріалами IX Міжнар. наук. конф., м. Харків, 30 січ. 2026 р. / Міжнародний центр наукових досліджень. Вінниця : ТОВ «УКРЛОГОС Груп, 2026. С. 427–430.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Андрій Фурдичко, доктор мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, завідувач кафедри естрадного співу. Оцінка позитивна, без зауважень.

Людмила Поліщук, кандидат культурології, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, віцепрезидент з науково-педагогічної та методичної роботи, професор кафедри івент-менеджменту та індустрії дозвілля. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Потребує уточнення понятійний апарат – зокрема співвідношення понять «музична подія», «культурна подія» та «перформативна практика». У деяких фрагментах вони використовуються як взаємозамінні.

2. Твердження у висновках про декомерціалізацію музичних подій у період криз виглядає дещо узагальненим, потребує додаткового підтвердження та обґрунтування.

Микола Крипчук, кандидат мистецтвознавства, професор, Київський національний університет культури і мистецтв, завідувач кафедри режисури естради і шоу. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. Окремі теоретичні положення дисертації могли б бути додатково підсилені залученням кількісних даних або результатів соціологічних досліджень, що сприяло б підвищенню рівня доказовості та емпіричної верифікації висновків.

2. У методологічному обґрунтуванні дослідження доцільно було б чіткіше окреслити критерії відбору кейсів, що сприяло б підвищенню прозорості дослідницької логіки та репрезентативності аналізу.

3. Дисертація характеризує трансформацію музичних подій з боку їхніх організаційних форм і режисерських стратегій, проте практично не розглядає реакцію аудиторії як показник культуротворчого впливу. Чи може здобувач вказати, у яких формах аудиторія засвідчила сприйняття нових функцій музичної події – і чи можна вважати ці форми доказом реального культуротворчого ефекту, а не лише задекларованого наміру організаторів?

Світлана Садовенко, доктор культурології, професор, Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв, професор кафедри музичного мистецтва. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У дисертації поняття «музична подія» використовується надто широко – від фестивалів до VR-перформансів. Це створює ризик надмірного узагальнення та втрати чітких критеріїв категорії.

2. Автор активно використовує поняття «культуротворчий потенціал», однак недостатньо окреслює механізми його емпіричної верифікації.

3. Дисертація подекуди демонструє нормативно-позитивне трактування музичних подій як інструменту консолідації, тоді як конфліктні або маніпулятивні аспекти культурної подієвості залишаються менш розкритими.

4. Прогностичні положення щодо AI-керованої режисури та «нової тактильності» мають концептуальний характер і ще недостатньо підтверджені сучасною практикою української музичної індустрії.

Крім того, у дисертації переконливо обґрунтовано, що музичні події в Україні 2020-2025 років зазнали суттєвих трансформацій і набули нових культуротворчих функцій. Однак залишається недостатньо розкритим питання про механізми та індикатори культурного впливу цих подій: яким чином реалізація ідентифікаційної, меморіальної, мобілізаційної та інших функцій фактично змінює культурне середовище, і за якими ознаками можна фіксувати такий вплив?

Ірина Пархоменко, кандидат філософських наук, доцент, Київська муніципальна академія естрадного та циркового мистецтв, доцент кафедри

гуманітарних дисциплін факультету музичних мистецтв. Оцінка позитивна із зауваженнями:

1. У роботі належним чином обґрунтовано хронологічні межі дослідження (2020-2025), однак поза увагою автора залишилося питання регіональної нерівномірності музичної подієвості в Україні в зазначений період. Майже весь емпіричний матеріал репрезентує події, що відбувалися у великих містах України, тоді як музичне життя малих містечок та прифронтових територій не потрапляє в поле аналізу. Відсутність регіонального виміру, на нашу думку, дещо звужує репрезентативність висновків.

2. Джерельна база дослідження, попри її значний обсяг (411 позицій), викликає застереження щодо репрезентативності емпіричного матеріалу. Робота спирається переважно на відкриті медійні джерела, вебсайти подій та публічні інтерв'ю. Є також дані з відкритих джерел Українського культурного фонду та офіційних сайтів урядових установ України. Розуміємо, що повномасштабне вторгнення обмежує збір даних на території України, але було б доречно використати, наприклад, метод глибинного інтерв'ю для працівників музичної індустрії, а також провести опитування аудиторії. Це б поглибило отримані висновки.

3. У дисертації ґрунтовно проаналізовано вплив пандемії, війни та цифровізації на музичні події, однак майже не приділено уваги економічному виміру їхньої трансформації. Це було б доречно, адже включення хоча б кількох показників економічної динаміки суттєво підсилило б аргументацію щодо стійкості та життєздатності описаних моделей режисерських стратегій музичної подієвості. Якраз саме ці показники необхідні для перегляду культурної політики та державного фінансування музичних подій в Україні.

Результати відкритого голосування:

«За» п'ять членів ради,

«Проти» немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Михайлу Харченку** ступінь доктора філософії з галузі знань 03 «Гуманітарні науки» за спеціальністю 034 «Культурологія».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Андрій ФУРДИЧКО